

۲۰۲۰/۱۰/۰۳

احسان لمر

خانم قمر گل "بلبل افغانستان"

قابل یاد آوری است که خانم شیرین نظیری، در صفحهٔ آوای زنان افغانستان The Voice of Afghanistan Women News به تاریخ ۲۰۲۰/۰۵/۲۰ مطالب دلچسپی در باره استاد قمر گل نوشته بودند، که من استفاده زیادی از آن نمودم. ضمناً خانم ماریا دارو در باره استاد زاخیل سطور زیبایی در سایت جام غور مورخ ۲۰۱۴/۱۲/۰۳ دارند.

میرمن قمر گل به تاریخ (۳۰ جدی ۱۳۳۰ - ۲۱ جنوری ۱۹۵۲) در قریه شگه ولایت ننگرهار دیده به جهان گشود. او از هفت سالگی در عروسی ها و دیگر خوشی های قریه شان در جمع دوستان هم سن و حتی کلان سالان آواز خوانی می نمود، تا این که آوازه هنرش در قریه های اطراف پیچیده. تا سر انجام به ولایت ننگرهار رسید و توجه هنر دوستان را به سوی خود جلب نمود.

خانم قمر گل در جریان آواز خوانی خود به قریه های بیشماری رفت و محافل مردم را خوشی و سرور بخشید. پس از گذشت زمانی خانم قمر گل یک هنرمند شناخته شده در سطح ولایت ننگرهار گردید و مقام خواننده محلی را از سویی هم شهریانیش کسب نمود.

بعد از سپری شدن مدت کمی یکی از علاقه مندان آوازش او را به استاد خیال معرفی نمود. استاد از وی خواست، تا آهنگ هایش را در رادیو افغانستان وقت ضبط کند تا مردم در سر تا سر کشور از شنیدن آن لذت ببرند، و قمر گل این دعوت را پذیرفت و نخستین آهنگ اش را تحت عنوان **(په ما مینه سترگی دی سری دی)** و آهنگ دیگر بنام

(زه انتظار کوم دستا د سترگو) را ضبط نمود که بعد از نشر آن آهنگ ها، نام قمر گل به سر زبان ها افتاد و شهرت به سزا کسب نمود.

خانم قمر گل بعد از این بوجود یک آهنگ ساز ضرورت پیدا نمود تا آهنگ هایش را بشکل اساسی ضبط و از شیوه محلی بیرون بکشد. مرحوم استاد زاخیل که خود شاعر و آهنگ ساز خوب ولایت ننگرهار بود، با میرمن قمر گل معرفت حاصل کرد و استاد زاخیل اولین اهنگش را بنام **(زه چه په تورو سترگو تور رنجه کومه پوری موری)** و آهنگ **(زه په جارو کرم زیارتونه شنکی بابا)** را برایش کمپوز نمود.

قمر گل در جمع هنر مندان پشتو زبان شهرت و محبوبیت نهایت خاص و شامخ را حاصل نمود. بعد در سال ۱۳۴۹ ش با استاد محمد دین زاخیل که ۳۲ سال عمر داشت منحصیث همسر دومش ازدواج نمود.

محمد دین زاخیل فرزند سراج الدین در سال (۱۳۱۷ ش - ۱۹۳۸ م) در ولسوالی کامه ولایت ننگرهار دیده بدنیا گشود. وی از سن ده سالگی به آواز خوانی شروع نمود، مشوق اصلی او پدرش سراج الدین خان که خود یکی از طبله نوازان معروف زمانش بود می باشد.

این زوج هنری بعد از تشکیل خانواده بازم با پشتکار و حوصله مندی بکار های هنری شان از هیچ گونه تلاش دریغ نکردند. بخاطر ادامه کار های هنری شان با رادیو افغانستان، از ولایت ننگرهار به کابل نقل مکان نموده و در سید نور محمد شاه مینه سکونت دائمی اختیار کردند.

«مرحوم زاخیل به مطالعه عشق و علاقه وافر داشت و آثار بزرگان و دیوان معروف ترین شعراً را مطالعه می نمود و خود نیز شعر می سرود در سرودن اشعار از سبک امین الله ملنگ جان پیروی میکرد زیرا ملنگ جان از سواد بی بهره بود تمام اشعار او را زاخیل برایش نوشته میکرد .

اشعار و تصنیف های استاد زاخیل را تعداد زیاد هنر مندان در قالب آهنگ سروده اند و بخصوص همسر گرامی اش خانم قمر گل حدود هفتاد فیصد آهنگ هایش از اشعار زاخیل می باشد.» ۱

استاد زاخیل و خانم قمر گل

قمر گل با اجرای آهنگ زیبای **(ورو ورو کیزده قدمونه آشنا)** از طرف اعلیحضرت محمد ظاهر شاه - با اجرای آهنگ **(زه سپینه کوتره یم اوچته پروازونه کرم)** از طرف سردار محمد داود خان مدال های طلا دریافت - در سال ۱۹۸۳ از سوی ببرک کارمل رئیس جمهور وقت نیز ملقب به هنرمند حنجره طلایی و مفتخر به مدال طلا گردید - همچنان دکتور نجیب الله در سال ۱۹۸۸ بپاس آهنگ های میهنی، رزمی در رابطه با صلح و آشتی ملی، مدال طلا را از طرف وزیر دفاع آن وقت برایش تصویب کرد.

در سال ۱۹۹۸ از طرف سازمان فرهنگی افغان های ایالت کالیفورنیا ایالات متحده امریکا، خانم قمر گل خوب ترین خواننده همان سال شناخته شد. در سال ۲۰۰۷ حامد کرزی لقب " بلبل افغانستان" را نصیب شد و در سال ۲۰۰۹ به اساس

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شمیره: له ۲ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

نظر خواهی مردم افغانستان از طرف تلویزیون آریانا انجنیر احسان الله بیات "Excellence in music Awards" جایزه فوق العاده در موزیک بدست آورد. در کانادا نیز از جانب مردم تقدیر گردیده است. Out standing community Award طی محفل با شکوه در حضور داشت، باشندگان شهر تورنتو ایالت انتاریو کانادا برایش اعطا گردید.

همچنان از طرف صدراعظم وقت پاکستان ذوالفقار علی بوتو در سال ۱۹۷۲ بحیث هنرمند حنجره طلایی افغان شناخته شد و جوایز و تحایف نصیب گردید.

«میرمن قمر گل بر علاوه پشتکار و حوصله مندی هنری، یک مادر مهربان و با عاطفه برای فرزندانش و یک همسر نجیب و با محبت برای مرحوم استاد زاخیل بود. او هشت فرزند بدنیا آورد، از جمله دو فرزندشان محترم اسدالله زاخیل و ایمل زاخیل قدم های پدر و مادرشان را در عرصه هنر آواز خوانی، کمپوز، و سرودن اشعار تعقیب می دارند.

میرمن قمر گل در سال " ۱۹۹۷ " ترسایبی در اثر جنگ ها و ظلمت نا فرجام طالبی که صدای هنر مندان را خفه نموده بودند، ترک وطن نمود. او به کشور همسایه پاکستان اقامت گزید و در سال " ۱۹۹۸ " ترسایبی به کشور کانادا با دو فرزندش " ایمل زاخیل و خیبر زاخیل " اقامت دایمی حاصل نمود. از اثر حوادث ناگوار جنگ سه دهه افغانستان هر هموطن ما داغ بر جگر داشته، میرمن قمر گل این هنرمند محبوب ما نیز از حوادث در امان نبود. این مادر صبور در سال " ۱۹۹۰ " ترسایبی پسر جوانش بنام داوود زاخیل بسن ۲۲ ساله گی در اثر جنگ های داخلی از دست داد و پسر جوان دیگرش میرویس زاخیل، ۱۹ ساله تا اکنون مفقود الاثر می باشد. این مادر هنرمند که به قلب ها خوشی و سرور می آفریند، خود دندان بر جگر و چشم براه فرزندش است.» ۲

مرحوم زاخیل با از دست دادن دو فرزند رشیدشان تاب نیآورد و در اخیر سال (۱۳۷۱ش - ۱۹۹۲ م) در اثر سکت قلبی جهان را وداع کرد.

پایان

۱ - ماریا دارو - استاد محمد دین زاخیل - <https://www.jame-ghor.com/archive/details/>

۲ - شیرین نظیری - آوای زنان افغانستان The Voice of Afghanistan Women News مورخ ۲۰/۰۵/۲۰۲۰

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ